

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ
2024 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ**
при вступі для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальностей 081 Право та 293 Міжнародне право

Ірпінь 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вимоги до складання вступного випробування з іноземних мов до аспірантури.....	9
Критерії оцінювання.....	10
Рекомендована література.....	11

ВСТУП

Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає підготовку конкурентоспроможних фахівців з відповідним рівнем володіння іноземною мовою, зокрема, англійською – мовою міжнародного спілкування, яка є важливим елементом їх професійної діяльності. Порядок підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук у ЗВО, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23 березня 2016 року, передбачає складання вступниками до аспірантури вступного випробування з однієї іноземної мови.

Організація та проведення вступного випробування до аспірантури Державного податкового університету з іноземної мови здійснюється відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, Правил прийому до Державного податкового університету у 2024 році, Закону України «Про вищу освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Програма вступного випробування призначена для осіб, які вступають до аспірантури Державного податкового університету і володіють іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмами, розробленими кафедрою правничої лінгвістики відповідно до встановлених стандартів мовної підготовки. Програма вступного випробування декларує прикладний характер іноземної (англійської, німецької) мови, її практичне застосування та використання як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

Вступне випробування з англійської (німецької) мови до аспірантури має визначити рівень підготовки вступників та спрямувати на подальше вивчення академічної англійської (німецької) мови з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами мови міжнародного спілкування і навичок активної роботи зі світовими базами наукової інформації.

Вступне випробування з іноземної (англійської, німецької) мови відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що передбачає розуміння основної ідеї текстів на конкретну й абстрактну теми, спеціалізованих дискусій за своїм фахом; уміння спілкуватися з носіями мови; вміння чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, висловлювати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.

Вступник, який підтвердив свій рівень комунікативної компетентності (B2) з англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного випробування з іноземної мови. Вступник, який підтвердив свій рівень комунікативної компетентності (B2) з німецької мови дійсним сертифікатом про складання чинних в Україні тестів на визначення рівня володіння німецькою мовою, також звільняється

від складання вступного випробування з іноземної мови. При визначенні результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної (англійської, німецької) мови з найвищим балом.

Програма вступного випробування відображає характеристики володіння іноземною мовою рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності. *Практичне володіння англійською (німецькою) мовою передбачає демонстрацію високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.*

Функціональна компетенція включає володіння англійською (німецькою) мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари.

Мовна компетенція передбачає володіння орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної англійської (німецької) мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні англійською (німецькою) мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

Враховуючи перспективи науково-практичної діяльності аспірантів, вступні випробування з англійської (німецької) мови полягають у обов'язковій перевірці таких рецептивних і продуктивних умінь:

Читання: вступники повинні продемонструвати вміння

- 1) читати й розуміти тексти наукового та професійно орієнтованого характеру;
- 2) працювати з юридичною літературою, зокрема, нормативно-правовими актами, відповідно до поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні необхідної інформації;
- 3) володіти всіма видами читання юридичних текстів (ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- 4) читати зі швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину;
- 5) робити висновки на основі переробки отриманої інформації та формувати власні пропозиції.

Аудіювання: вступники повинні розуміти

- 1) запитання екзаменаторів;
- 2) короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- 3) повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми;
- 4) нормативне мовлення суспільного, професійного або академічного спрямування.

Говоріння: вступники повинні продемонструвати навички підготовленого монологічного та не підготовленого діалогічного мовлення у

ситуації офіційного спілкування у межах університетської програмної тематики. Оцінюється змістовність, зв'язність, смислова та структурна завершеність висловлювань, рівень володіння фаховою термінологією та вміння адекватно сприймати мовлення і давати логічно обґрунтовані розгорнуті та короткі відповіді на запитання екзаменаторів.

Монологічне мовлення включає вміння:

- 1) володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- 2) володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- 3) проводити презентації;
- 4) робити коротке непередбачене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором.

Діалогічне мовлення включає вміння:

- 1) починати бесіду, вести та завершувати її;
- 2) уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія, ведення переговорів).

Письмо: вступники повинні уміти

- 1) писати зрозумілі тексти, різного спрямування, пов'язані з особистою, професійною та науковою сферами, анотації наукових статей;
- 2) писати у стандартному форматі деталізовані завдання і звіти, пов'язані з науковим дослідженням;
- 3) готувати і продукувати наукову та професійну кореспонденцію;
- 4) писати з високим ступенем граматичної коректності анотації, статті, повідомлення, тощо.

Переклад: вступники повинні продемонструвати вміння здійснювати переклад юридичних та публіцистичних текстів з англійської (німецької) мови українською мовою. Письмовий переклад має відповідати нормам української мови.

Під час перекладу вступник повинен *уміти*:

- 1) працювати з двомовним та одномовним словниками;
- 2) вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- 3) давати максимально повний і точний переклад правових джерел та юридичної літератури на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Правила читання: для розвитку навичок і вмінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоепії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум

Граматичний мінімум з англійської мови передбачає знання таких тем:

1. Речення. Порядок слів в англійському реченні.
2. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення.
3. Типи питальних речень.
4. Іменник. Однина та множина іменників. Присвійний відмінок.
5. Артикль (a/an; the).
6. Займенник. Особові, присвійні, вказівні, питальні займенники. Неозначені займенники *some, any, somebody, something, anybody, anything* і заперечні займенники *no, nobody, nothing*. Кількісні займенники *many, much, few, a few, little, a little*. Неозначено-особовий займенник *one*. Підсилювальні та зворотні займенники.
7. Зворот *there is, there are*.
8. Слова - замітники.
9. Прикметник. Ступені порівняння.
10. Прислівник. Ступені порівняння.
11. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
12. Прийменник. Прийменники часу. Прийменники місця. Прийменники руху.
13. Безособові речення.
14. Дієслово. Допоміжні та смислові дієслова, дієслово-зв'язка.
15. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
16. Часова система англійського дієслова в активному стані:
 - Present, Past, Future Simple; Future Simple-in- the Past;
 - Present, Past, Future Progressive; Future Progressive-in- the Past;
 - Present, Past, Future Perfect; Future Perfect-in- the Past.
17. Часова система англійського дієслова в пасивному стані:
 - Present, Past, Future Simple; Future Simple-in- the Past;
 - Present, Past Progressive;
 - Present, Past, Future Perfect; Future Perfect-in- the Past).
18. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Ознаки модальності *to be + Infinitive, to have + Infinitive, ~should + Infinitive*. Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

19. Узгодження часів.
20. Пряма та непряма мова.
21. Умовні речення.
22. Безособові форми дієслова. Дієприкметник. Інфінітив. Герундій.
23. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Граматичний мінімум з німецької мови охоплює такі теми:

1. Часові форми дієслова. Допоміжні та повнозначні дієслова.
2. Модальні дієслова та інші способи вираження модальності.
3. Активний і пасивний стани. Особливості використання і перекладу пасивного стану.
4. Способи дієслова (дійсний, наказовий і умовний).
5. Безособові форми дієслова: інфінітив, дієприкметник.
6. Інфінітивні, дієприкметникові та герундіальні звороти, їх функції та способи перекладу.
7. Іменник. Визначення роду іменників. Відмінювання іменників. Утворення множини.
8. Артикль (неозначений, означений, нульовий).
9. Займенник (загальні відомості). Займенники різних розрядів, їх функції та переклад.
10. Прикметник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння.
11. Прислівник. Ступені порівняння.
12. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
13. Прийменники, їх значення, функції та переклад.
14. Сполучники, їх значення, функції та переклад.
15. Структура речення в німецькій мові. Порядок слів у розповідному, питальному, та заперечному реченні. Типи питань.
16. Безособові речення, їх структурні особливості.
17. Складносурядні і складнопідрядні речення, їх структурні особливості.
18. Лексичні, граматичні та стилістичні особливості перекладу науково-технічної літератури.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику галузі. У цей мінімум входить загальнонавчана термінологічна лексика за фахом, а також так званий потенційний словник. Для роботи над літературою з фаху вступник також повинен знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ ДО АСПІРАНТУРИ

Вступне випробування з іноземної (англійської, німецької) мови проводиться в усній і письмовій формах і складається з двох завдань, кожне з яких оцінюється окремо.

1. Перше завдання спрямоване на перевірку навичок читання. Формою перевірки є письмовий переклад. Для перекладу пропонується оригінальний текст англійською мовою за обраною спеціальністю (обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 2000 друкованих знаків). Вступникам дозволяється користуватися словником. Час виконання – 40 хвилин.

2. Друге завдання спрямоване на перевірку навичок говоріння та аудіювання. Формою перевірки є співбесіда англійською мовою (5-7 хв.), яка складається з монологічного повідомлення в межах наукового дослідження та фаху й відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії.

Наступні питання можуть бути поставлені екзаменаторами під час усної співбесіди:

1. Яка тема вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим обумовлений вибір теми вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Який напрям вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
4. Чи маєте ви публікації у фахових виданнях? Назвіть їх.
5. Чи брали ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
6. У яких науково-практичних конференціях ви брали участь?
7. Яка була тема вашої магістерської роботи?
8. Якими компетенціями ви оволоділи під час навчання в університеті?
9. Де ви працюєте? Яку посаду займаєте?
10. Що входить до ваших посадових обов'язків?

Екзаменаційний білет має таку структуру:

1. Читання і письмовий переклад зі словником рідною мовою оригінального тексту з фаху обсягом 2000 др. знаків.
2. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження та фаху.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідь здобувача на вступному випробуванні оцінюються як середній бал за кожне з двох питань екзаменаційного білета.

200-170 балів ставиться за: грамотне читання та переклад тексту іноземною мовою, а також правильне розуміння іншомовного тексту з фаху; коректний переклад слів, адекватне використання значення слова у загальному контексті, вміння оформлювати складносурядні та складнопідрядні одиниці; логічність, точність та релевантність перекладу, що передає основний зміст юридичного тексту без суттєвих граматичних і лексичних помилок; представлення усного повідомлення на тему наукового дослідження та фаху (10-12 речень) у природному розмовному темпі (допускаються недоліки вимови та лексико-граматичні помилки, які не повинні впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики.

169-130 балів ставиться за те, що вступник читає текст в уповільненому темпі; не зовсім коректно вимовляє лексичні одиниці (допускає 3-4 помилки). У перекладі допущено 3-4 неточності, які, у певній мірі, викривляють зміст тексту. Достатньо адекватний переклад та розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на тему наукового дослідження та фаху (6-9 речень) у середньому темпі (недоліки вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення. Допускаються 3-4 мовні помилки.

129-100 балів ставиться за те, що є невідповідність перекладу тексту оригіналу та неповне розуміння іншомовного тексту з фаху; вступник розкриває зміст тексту не повністю, відсутні логічність та зв'язність переказу; допускаються 5- 6 мовних помилок, представлення усного повідомлення на тему наукового дослідження та фаху (менше 6 речень) у повільному темпі (недоліки вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення).

99-0 балів виставляється в разі невиконання вимог до рівня знань, який відповідає оцінці «задовільно».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова (список основної літератури)

1. Academic English for PHD Researchers : навч.-метод. посіб. / за ред. В.П. Сімонок. Харків : Право, 2018.
2. Boyle M., Warwick L. (2018) Skillful reading and Writing. Level 4. Macmillan.
3. Callanan H., Edwards L. (2010) Absolute Legal English. Delta Publishing.
4. Dictionary of Law (2015) Oxford University Press.
5. English for Lawyers: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. П. Сімонок. Х.: Право, 2018. 648 с.
6. Joyner, David A. (2022). Teaching at Scale. Improving Access, Outcomes, and Impact Through Digital Instruction. Routledge.
7. Krois-Lindner A. (2006) International Legal English. Cambridge University Press.
8. Krois-Lindner A., Firth M. (2006) Introduction to International Legal English. Cambridge University Press.
9. Mason C., Canham N. (2021) Advanced Legal English. English Law and English Legal Vocabulary to Support International Lawyers Taking an SQE Course.
10. Ross Karen M (2019) Essential Legal English in Context : Understanding the
11. Rothstein R. (2017) Segregated America. Liveright.
12. Strutt P. (2003) Longman Business English Usage. Pearson Education Limited.
13. Sulastri S.S., Ratnawati S.S. (2021) Intermediate English Grammar. Maret: Buku Ajar.
14. Vocabulary of US Law and Government. New York University Press.
15. Wheelwright T. (2018) Tax-Free Wealth: How to Build Massive Wealth by Permanently Lowering Your Taxes.
16. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2018. 656 с.
17. Мисик Л.В. Українсько-англійський словник правничої термінології. К.: Юрінком Інтер, 2015. 240 с.
18. Хоменко Н.С. Англійська мова для юристів: навчальний посібник. Київ, МАУП, 2003. 115 с.
19. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П., Ліпко І.П. Переклад англійської юридичної літератури. Навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2017. 280 с.

(список допоміжної літератури)

1. Academic Writing Tutorial. URL: <http://www.youtube.com/watch?v=ua9ip8kOYIY&feature=related>
2. Huddleston R., Pullum G. (2008) Cambridge Grammar of the English Language. Cambridge University Press.
3. Intro to Academic Research, Writing, and Presentations. URL: <http://www.voutube.com/watch?v=YYOVgzeJqiY&feature=related>
4. Mason C. (2011) Lawyers English Language Coursebook. Global Legal English Ltd.
5. Murphy R. (2015) Essential Grammar in Use (for intermediate students) Cambridge University Press.
6. New Law Journal. URL: <https://www.newlawjournal.co.uk/>.
7. Police. The Law Enforcement magazine. January. December 2015.
8. Police. The Law Enforcement magazine. January. March 2015.
9. Wilson W. L. (1999) Interpreting and Documenting Research and Findings. Edinburgh, Glasgow and Strathclyde: Universities of Design and Print.
10. Zernetsky P., Bert S., Veresotsky M. 2005 Business English for Law Students. -Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія».
11. Мультимедійний навчальний посібник: Англійська мова для правоохоронців. URL: http://www.nai.au.kiev.ua/books/english_kim/index.html.
12. Шух Елке. Fit For Business English. Формули ділового мовлення. К.: Знання, 2010.

НІМЕЦЬКА МОВА

(список основної літератури)

1. Der Spiegel. Deutsches Nachrichtenmagazin. URL: <http://www.spiegel.de/>. – SPIEGEL ONLINE.
2. Deutsche Welle. Radio- und Fernsehsender URL: <http://www.DW.de/>. – DW.
3. FAZ Aktuelle Nachrichten Online URL: <http://www.faz.net/>. – Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland.
4. Geschäftskorrespondenz: ділове листування німецькою мовою». URL: https://www.eduget.com/uk/course/geschaeftskorrespondenz_delovaya_perepiska_na_nemeckom_yazyke-1759/
5. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації / О. М. Белих. Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. 95 с.
6. Великий словник / [авт.-уклад. О.В. Чоботар, канд. філолог. наук, доцент; В. Д. Каліущенко, доктор філолог. наук, професор; В. В. Оліфіренко, канд. пед. наук, доцент; Донецький нац. ун-т]. Донецьк: ВКФ «БАО», 2016. 944 с.

7. Івіна Л.В. Німецька мова для юристів. Дніпропетровськ.: Дніпроп. держ. ун- т внутр. справ, 2015. 110 с.

8. Романюк О. І. Німецька мова. Посібник з навчання реферуванню юридичної літератури. Київ.: 1998. 69 с.

(список допоміжної літератури)

1. Andresen,U., Woyke, W.: Handbuch zur politischen Systems der Bundesrepublik Deutschland, Opladen, Verlag Lesken und Budrich, 2013.

2. Avenarius H., Die Rechtsordnung der Bundesrepublik Deutschland, Bundeszentrale für die politische Bildung, Bonn, 2014.

3. Greifelds,C.: Rechtswörterbuch, 17 Auflage, München, Verlag C. H. Beck, 2012.

4. Suschtchinski I. Deutsch für Jurastudenten, M.: DIS. 2014. 338 с.

5. Мультимедійний навчальний посібник: Німецька мова для правоохоронців. URL:

http://www.naiou.kiev.ua/tslc/index.php?razdel=pidrozdily&page=k_im5

Інформаційні ресурси Англійська мова

1. Конституція України. Сайт Президента України. URL:
<http://www.president.gov.ua/en/content/chapter04.html>

2. National Symbols. Сайт Президента України URL:
http://president.gov.ua/en/content/national_symbols.html 3.

3. <http://www.interpol.int/>

4. http://ec.europa.eu/justice/index_en.

5. <http://www.homeoffice.gov.uk/police/>

6. <http://www.fbi.gov/about-us/>

7. <http://www.europol.europa.eu/>

8. This is Ukraine / Channel UTR (Ukraine) URL:
<http://www.utv.tv/eng/http://www.youtube.com/watch?v=ZocZWv8sKBk>

9. <http://thomas.loc.gov/> - США. Інформаційно-правова система Бібліотеки Конгресу США «Thomas» - забезпечує доступ до бази даних федеральних законів США, містить інформацію про законотворчу та іншу діяльність Палати представників і Сенату Конгресу США.

10. <http://www.hmso.gov.uk/> Великобританія. Королівська державна канцелярія. Сервер забезпечує доступ до законодавчих актів британського парламенту, підзаконних актів, пояснювальних записок до них, проектів правових актів, а також надає можливість прямого виходу на офіційний сервер парламенту.

11. <http://www.uni-wuerzburg.de/law/index.html> - Міжнародне конституційне право – Університет Вюрцбурга (International Constitutional Law – University of Wurzburg).

12. <http://www.mpsf.org/pub/const/> - Конституції держав Центральної і Східної Європи.

Німецька мова

1. <http://www.polizei.sachsen.de>
2. <http://www.bmi.bund.de>
3. <http://www.dhpol.de>
4. <http://www.ejpd.admin.ch>
5. <http://www.mi.niedersachsen.de>
6. <http://www.polizei.hessen.de>
7. <http://www.polizei.nrw.de>
8. <http://www.stmi.bayern.de>